

Ei se ainakaan äidin syytä ollut

Kun työntelin pikkupoikana kuulaa pihalla, äiti poltteli tupakkia keittiön ikkunassa ja kannusti kriittisesti, kirjoittaa Esa Jokinen.

Toimittaja, johtava analyttikko jne. Petteri Sihvonen kertoi Johtavan pelikirja -blogissaan, että urheilevien lasten akateemiset äidit ovat pilanneet suomalaisen huippu-urheilun. Se on onnistunut, koska naiset ovat älykkäitä, osaavat ajaa oman lapsensa – Toni-Petterin – etua eikä heillä ole kokemusta huippu-urheilusta.

Hienoa, että oikeat syntipukit ovat vihdoinkin löytyneet. Turha siis syytellä olympiakomitean huippu-urheiluyksikön johtajaa Mika Kojonkoskea.

Toisaalta en ole Sihvosen kanssa samaa mieltä akateemisuuden vaateesta: äitini osallistui aikoinaan suomalaisen huippu-urheilun pilaamiseen maalaisjärjen ja äidinrakkauden vaarallisella yhdistelmällä.

Tiedän sen, koska olin 1960–80-lukujen blogistien pahamaineinen Toni-Petteri.

Alussa olin pieni, heikko ja yksinkertainen lapsi. Sitä jatkui pitkään. Sairastelin paljon, söin pullaa ja urheilussa olin yleensä viimeinen ikäisteni joukossa. Kansakoulussa isommat pojat haukkuivat minua suuaukiammottajaksi eivätkä opettajatkaan yrittäneet painostaa minua Mensan testeihin.

Sitten, joskus 1960-luvun loppupuolella, tapahtui muutos. Venähdin parissa vuodessa luokkani pisimmäksi, ja samoihin aikoihin aloin harjoittaa urheilua määrätietoisesti.

Tavoitteenani ei ollut harjoitteleminen huippu-urheilijaksi. Paljon tärkeämpää oli hankkia valmiuksia, joilla pystyisin kellistämään leijonan paljain käsin tai taistelemaan tasapäisesti isojen apinoiden kanssa.

En muista kohdanneeni sen paremmin leijonia kuin isoja apinoitakaan lapsuuteni metsäpoluilla, joten todennäköisesti sinnikäs kuntoharjoitteluni johtui enemmän Tarzan-kirjojen myyttisistä tapahtumista tai sellutehtaiden hajuhaitoista kuin minua oikeasti ympäröineestä todellisuudesta.

Niin tai näin, aloin pärjätä.

Liikuntasosiologian emeritusprofessori Kalevi Heinilä luonnehti huippu-urheilua ”sinällään jonninjoutavaksi urheiluviihteeksi” (Kanava 4/2016). Heinilä on sinällään oikeassa, mutta nuoruudessani tämän jonninjoutavuuden sisältö oli toisenlainen kuin nykyään: olympiavoittajat olivat sankareita, mutta urheilusta ei ollut ammatiksi, media oli mustavalkoista, kaikki eivät pelanneet ja antidopingtyö pelkkä pilke kansainvälisen urheiluliikkeen silmäkulmassa.

Siinä maailmassa köyhän urheilijapojan paras yhteistyökumppani oli äiti. Hän oli lääkäri, kokki, hieroja, psyykkinen valmentaja, pappi, sponsori ja uskollinen fani. Voiton hetkellä hän järjesti juhlat ja tappiossa toimi lohduttajana.

Kun työntelin pikkupoikana kuulaa pihalla, äiti poltteli tupakkia keittiön ikkunassa ja kannusti kriittisesti. Hän piti huonoa suoritusta huonona siihen saakka, kunnes siitä tuli oikeasti hyvä.

No, minusta ei tullut olympiavoittajaa, mutta se ei ollut äidin syy. Eikä minun. Vaan kaikkien muiden.

Kirjoittaja on aluetoimittaja ja ex-yleisurheilija.

Esa Jokinen

